

CİLT 14,SAYI:3,MART 1986

**Türk
sanayicileri
ve
iş adamları
derneği**

görüŖ

GÖRÜŞ (AYLIK YAYIN) MART 1986

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği

Sahibi ve Sorumlu Neşriyat Müdürü

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı Sakıp Sabancı

Yazı İşleri Müdürü:

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
Genel Sekreteri Ertuğrul İhsan Özol

Adres:

Cumhuriyet Cad. Ferah Apt. No.233/9
Harbiye-İST. Telefon:146 24 12

Görüşteki yazılar, kaynak olarak TÜSİAD
GÖRÜŞ'ün belirtilmesi koşuluyla izinsiz kullanılabılır.

Basıldığı Yer:

Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş.
Telefon: 143 15 75 / 5 Hat

Bu Sayıda,

Bütçede İsrâfların Önlenmesi (İngiltere Örneği).....	4
Verimlilik Kavramı ve Bir Karşılaştırma.....	6
Güney Kore'de İhracat Stratejisi.....	12
Dünya Ticaretinin Geleceği.....	17
ABD'de Tekstil Lobisi.....	23
ABD ve Japonya Karşısında Avrupa Piyasası.....	26
AET Besiciliğinde Sorun.....	30

Bütçede İsrafların Önlenmesi (İngiltere Örneği)...

Halktan alınan vergiler yine hizmetler şeklinde halka dönerler. Ancak bu dönüşüm sırasında bir takım israf ve kayıplar olabilir. Devlet giderlerinin en etkin ve tasarruf içinde yürütülmesi dünyada bütün hükümetlerin bir numaralı görevidir. Demokrasilerde parlamentolar bu hususun gerçekleşip gerçekleşmediğini muhtelif kuruluşlar ve araçlar yoluyla araştırırlar ve sonuçlarını halk oyuna bildirirler.

İngiltere'de 1979 yılında yapılan incelemeler hükümetin hizmetleri sarsmadan yılda 750 milyon pound tasarruf sağlayabileceğini göstermiştir. Ama uygulamada bu tasarruflar daha düşük aşamalarda gerçekleştirilmiştir.

Nerede ne kadar israf olduğunu saptama amacıyla 266 israf önleme Komitesi kurulmuştur. Bu Komiteler bakanlık üst kademesine bağlı olarak kurulan üç kişilik

komitelerdir. Bu komiteler bakanlığın muhtelif ünitelerini bizzat gezerek, görerek memur ve iş takipçileriyle görüşerek raporlarını yazmış ve bakanlık üst kademesine sunmuşlardır.

İngiltere'nin dış teşkilatı dahi bu komitelerde incelemeye alınmıştır. İlk yıllar büyük tasarruf sağlayan bu komiteler giderek daha küçük tasarruflar sağlamışlardır.

En çok tasarruf sağlanan idareler şunlar olmuştur:

-Gümrük İdaresi	-Sağlık Bakanlığı
-Savunma Bakanlığı	-Orman Hizmetleri
-Vergi Daireleri	-Çalışma Bakanlığı
-Hazine Bakanlığı	-DDY

İsrafların önlenmesi enflasyonla mücadele için en önemli araç olduğundan ülkemizde de bu kabil israf önleme hizmetlerinin öncelikle kurulması ve bu meyanda pahalı yürütülen bazı kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi düşünülmelidir.

Verimlilik Kavramı ve Bir Karşılaştırma...

Verimlilik, üretim sürecinden çıkan ile üretim sürecine giren büyüklükler arasındaki ilişkiyi ifade etmektedir. En genel tanımla, üretilen mal ve hizmetler bu üretimi gerçekleştirmek amacıyla kullanılan mal ve hizmetlerin birbirine oranlanmasıdır. Üretimin girdilerden bir tanesine veya tümüne oranlanmasıyla elde edilen sayısal değer verimlilik katsayısı olmaktadır.

Bilindiği gibi, üretim temel girdiler olarak kabul edilen işgücü ve sermayenin belirli bir organizasyon çerçevesinde biraraya getirilerek hammadde ve yarı mamul maddeler gibi ara girdiler ile enerji gibi diğer girdilerin de katkısıyla gerçekleştirilir. Verimlilik, üretime katılan temel ve ara girdilerin her biri için tek tek ölçülebildiği gibi tüm girdilerin toplamı için de ölçülebilir. Eğer, toplam üretim her bir girdiye ayrı ayrı bölünürse bu yöntemle elde edilen verimlilik katsayılarına "kısmi verim-

lilik" denilmekte ve işgücü verimliliği, sermaye verimliliği gibi ele alınan girdinin ismiyle anılmaktadır. Buna karşılık, toplam üretimin tek tek girdilere oranlanması yerine üretime katılan girdilerin toplamına oranlanması ile elde edilen verimlilik katsayılarına ise "toplam faktör verimliliği" denilmektedir.

Farklı zaman noktalarındaki verimlilik katsayılarının zaman içindeki değişimleri izlenerek verimlilik analizleri yapılabilmektedir. Örneğin; bugünkü üretim sürecinde kullanılan aynı miktar ve nitelikteki mal ve hizmet öncekine göre daha fazla mal ve hizmet üretiyorsa ya da öncekine eşdeğer üretim bugün daha az girdi kullanılarak gerçekleştirilebiliyorsa verimlilik artmış demektir. Bu ilişkinin yönünün tersine işlemesi durumunda ise verimlilik düzeyinin düştüğü anlaşılır. Burada verilen iki tablo ile verimlilik değişimleri -bu değişimlerin nedenlerine girilmeksizin-belirli bir dönem ve bazı ülkeler açısından sergilenmektedir.

TABLO I

SEÇİLMİŞ ÜLKELERDE İMALAT SANAYİİ EMEK VERİMLİLİĞİ
ENDEKSLERİ

Yıl	Türkiye	İngiltere	ABD	Kanada	Fransa	Almanya	Japonya
1970	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
1971	109.6	103.5	106.1	107.1	105.3	104.5	104.3
1972	99.9	110.7	111.4	111.8	111.4	110.9	114.6
1973	110.9	117.1	117.5	117.7	117.5	117.5	127.8
1974	104.3	116.8	114.7	119.6	121.6	124.6	133.0
1975	101.2	114.2	118.0	116.6	125.3	130.6	138.4
1976	110.9	117.8	123.2	122.2	135.6	138.9	151.4
1977	113.7	117.3	126.2	128.4	141.7	146.6	164.7
1978	113.3	118.7	127.3	132.4	148.7	151.9	176.0
1979	100.8	120.8	128.6	133.9	155.6	159.8	190.3
Dönem ortalaması	106.5	113.7	117.3	118.9	126.3	128.5	140.0

Tablo I'de, Türkiye dışındaki ülkelerin verimlilik katsayıları brüt üretimin çalışılan saatlere oranlamasıyla elde edilen işçi-saat başına üretimdir. Türkiye değerleri ise çalışan kişi başına net üretimdir (Katma değer). Her ülkeye ait dönemin değerlerinin aritmetik ortalaması olarak bulunan 1970-79 yılları ortalama emek verimliliği endeksleri en düşük değeri solda en yüksek değeri de sağda olmak üzere tabloda sıralanmıştır. Ortalama değerler içinde en yüksek Japonya'nın en düşük de Türkiye'nin işgücü verimliliğidir. İlgili dönemde verimlilik değişimleri en yoğun olan ülkenin Türkiye olduğu görülmektedir. Buna karşılık, diğer ülkelerin hemen hemen tümünün verimlilik katsayıları yıldan yıla istikrarlı olarak artmaktadır. Türkiye dışındaki ülkelerin tümünün en yüksek verimlilik düzeyine son yıl itibarıyla ulaştığı, Türkiye'nin ise en yüksek verimlilik düzeyini 1977'de gerçekleştirdiği görülmüyor.

TABLO II
TÜRKİYE İMALAT SANAYİNDE
EMEK
VERİMLİLİĞİ ENDEKSLERİ

Yıl	Çalışılan Saatlere Göre	Çalışanlar Ortalamasına Göre
1976	100.0	100.0
1977	92.0	93.6
1978	86.4	91.5
1979	83.3	85.1
1980	90.7	92.1
1981	103.7	107.4
1982	119.1	124.5
Ortalama 79 ve öncesi	87.2	90.1
Ortalama 80 ve Sonrası	104.5	108.0

Tablo 2'de, Türkiye'nin kendi içinde bir karşılaştırma yapılabilmesi bakımından verimlilik katsayıları verilmektedir. Tabloya, 1976 yılı dışlanarak, 1979 ve öncesi ile 1980 ve sonrası üçer yıllık ortalamalar da ayrıca eklenmiştir. Buna göre her iki endeks serisinde de görülen 1980 öncesi düşme eğilimi bu tarihten sonra artış eğilimine dönüşmektedir. Yine hem çalışılan saatler endeksi hem de çalışanlar sayısı endeksinin

birinci dönem (79 ve öncesi) ortalamalarının ikinci dönem (80 ve sonrası) ortalamalarından daha düşük olduğu da görülmektedir. 80 sonrası dönemde ortalama verimlilik katsayısı her iki endeks serisinde de önceki dönemin ortalamasına göre % 19,8 artış göstermiştir.

Güney Kore'de İhracat Stratejisi...

Bir çeyrek asırdan beri Güney Kore ekonomisi okadar süratli bir gelişme göstermiştir, ülkenin sınai bünyesi ve ticaret stratejisi devamlı değişmektedir. Güney Kore ekonomisinde ihracat, gayri safi milli hasılanın yüzde 37'sini teşkil etmektedir.

1985 Ekim ayında Kore ekonomi ve teknoloji enstitüsü (KIET)'nün yaptığı bir incelemede, Kore'nin ticaret bilançosunun 2000 yılında 125 milyar dolarlık bir fazlalık göstereceği belirtilmektedir.

Bu hedefe ulaşabilmek için G.Kore ticaret stratejisini değiştirecektir. Yeni pazarlara yönelmekten ziyade, girilen pazarlarda mal çeşitlerinin arttırılması tercih edilecektir.

G.Kore sadece ürettiği malları satmayı ve ihraç etmeyi düşünmemekte, dış piyasalarda fabrikalar kurmayı da planlamaktadır.

Kore Ekonomi ve Teknoloji Enstitüsünün inceleme raporu, Kore ekonomisinin yerinde saymaya başladığı bir devrede neşredilmiştir. Çünkü planlamaya göre 1985'te ekonomik kalkınma hızı % 7,5 beklenirken % 5'te kalmıştır. İhracat ilk defa tahminlerin % 10 aşağısında kalarak 29 milyar dolar olacaktır. Kore, bu azalmanın sebebini dünya konjonktürüne atfetmektedir. Ne varki bu konjonktür daha derin meseleleri ortaya çıkartmaktadır. Kore artık dokuma maddelerinde eskiden sahip olduğu çok ucuza satma imkanını kaybetmiştir.

Kore ekonomisi bir geçiş dönemine girmiştir. Bu sebeple Kore, ekonomisini sadece ayarlamakla kalmayacak, değişikliğe de uğratacaktır. Kore, ekonomisini uluslararası rekabete de açık tutacaktır. On yıl önce G.Kore, piyasasını liberal bir piyasa yapmayı planladığını ilan etmişti. Bu konuda yapılan ilerleme ve çalışmalar 1988 yılında bitecektir. Fakat bu tarihte, otomobil ve yiyecek maddeleri gibi temel sanayiler yine de gereken ölçülerde himaye edilecektir.

İthal edilen mallar genellikle yüksek gümrük vergisi ödeyen mallardır. Mesela koz-

metik ve bira ithalatı % 500 ve % 60 oranında gümrüğe tabidir.

Ekim 1985 sonunda, Hükümet, ithalatın libere edilmesine dair bir proje neşretmiş, bu yüzden şiddetli bir mahalli muhalefetle karşılaşmıştır.

Ancak dış ticaret kesimindeki yetkili ağızlar şöyle diyordu: "Kore piyasasının libere edilmesi siyasi bir karardır. 2000 yılında G.Kore'nin, sanayileşmiş ülkeler camiasına kabul edilebilmesi için böyle bir karar alması gerekiyordu. Bütün mesele bu piyasaya açılış hızının tayin ve zamanlamasıdır.

İthalatçıların kanaatine göre böyle bir kararın tesirleri uzun süre sonra hissedilecektir. Kore milli sanayiinin uluslararası konjonktüre kendini ayar süratine göre Kore piyasası dışa açılacaktır.

Halen rekabet etmekte güçlük çektiği bazı sanayi kollarındaki durumunu takip gerekecektir. Dokuma sanayi bunlardan biridir. Bu sanayi kolu 1970-78 yılları arasında % 20 oranında bir artış göstermiştir. Ne varki bu artış 1980 yılı başlarında % 4,5'a düşmüştür. Bu düşüşün nedeni Endonezya ve

Çin'in rekabetidir. Karşılaşılan güçlükler ve rekabetten kurtulmak için bu sanayi kolunda kaliteli mal üretmek gerekecektir. Bu da kaliteli işçi kullanılmasını icabettirmektedir.

Dokuma sektörüne benzer şekilde güçlüklerle karşılaşan bir sanayi kolu da ayakkabı sanayiidir. Kore özellikle spor ayakkabı ihracatında dünyada birincidir. 1980'den itibaren ise ayakkabı ihracatındaki artış yılda % 12.5 oranında olabilmıştır. Güney Kore, ayakkabı ihracatında Taiwan'ın rekabeti ile karşılaşmaktadır. Bu güçlükten kurtulmanın tek yolu, daha kaliteli ayakkabı yapmaktır.

Güney Kore bir taraftan ötedenberi girdiği piyasalarda malların kalitesini düzeltmeğe gayret ederken bir taraftan da yeni piyasalara yönelmektedir. Otomobil ve yüksek teknoloji isteyen mallar buna bir örnek teşkil etmektedir.

Güney Kore'nin giriş yapacağı sahalardan biri de biyoteknoloji sahasıdır. Ancak Kore burada yabancı yatırımcılar bulmak zordur.

Ortak yatırımlara, deniz şantiyelerinde de ihtiyaç duyulmaktadır. Gemi satışı, Kore ihracatının % 6.8'ini teşkil etmektedir. Bu konuda Norveç ile işbirliği düşünülmektedir.

Önceleri Japon ve ABD'ye göre ticaret stratejisine yön veren Güney Kore şimdi yeni ortaklar aramaya başlamış ve gözünü AET'ye çevirmiş bulunmaktadır.

Dünya Ticaretinin Geleceği...

Uluslararası ticaretin gelişmesi için dünyada politik ve güvenlik ortamının büyük rol oynadığı bir gerçektir. Harpler, terör hareketleri, uluslararası şiddetli buhranlar, şüphesiz ki uluslararası mal ve hizmet akımının gelişmesini sekteye uğratır. Ayrıca uluslar, ekonomik kalkınmaları bakımından gittikçe birbirlerine bağı olduklarından, politik ve askerî gerginlik anlarında ticarî müeyyideler de mühim bir rol oynamaktadır. Bunun en yakın ve canlı örneği 1970'li yıllarda Arap ülkelerinin petrole koyduğu ambargo ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalinden sonra, ABD'nin Rusya'ya hububat satışlarında uyguladığı tahditlerdir.

Önümüzdeki on yıl içinde uluslararası ticarete tesir edebilecek politik ve güvenlik faktörlerini aşğıdaki dört noktada toplamak mümkündür.

1-ABD-Sovyetler Birliği İlişkileri

ABD ve Sovyetler Birliği dünyada iki süper güç olup her vesileyle Orta Doğu'da, Orta Amerika'da, Güney Asya'da, İnan Körfezi ve Uzak Doğu'da politik, ekonomik güçlerini göstermekten geri kalmamaktadırlar. ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki tarım ürünleri ve yüksek teknoloji alış verişi, diğer ülkelerin ekonomilerinde mühim rol oynamaktadır.

Geçmişte pek iyi olmayan ilişkilerin önümüzdeki on yıl içinde düzelebileceği şüphe götürür. Zira, Orta Amerika, Güney Afrika ve Asya'daki przly meseleler çözülmemiştir. Orta Doğu ve İnan Körfezi'ndeki petrol için iki süper güç ve bunların taraftarları kıyasıya bir rekabet içindedir. Sovyetler Birliği ile Batılı lkeler arasındaki ticarî ilişkiler de mit verici değildir.

ABD Başkanı Reagan 2'nci dönem idaresine 1985 yılında başlamıştır. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalinden sonra kesilen silahlanma kontrolü konusundaki görüşmeler yeniden başlamıştır. Sovyetler Birliği'nin başına geç, dinamik yeni bir lider geçmiştir. İki lider, 1985 yılı sonuna

doğru Cenevre'de silahların azaltılması konusunda buluşmuş ve konuşmuşlardır. Bu görüşmelerden de çok fazla iyimser olmaya imkan görünmemektedir.

2-Bellibaşlı müttefikleri muhafaza etmek ve onların durumunu kuvvetlendirmek ABD'nin dış politikasına harpten sonra hakim olan görüş şu oldu:

Gerek ekonomik, gerek politik bakımdan toplu güvenlik önemlidir. Batı Avrupa ülkeleri ve Japonya ile üçüncü dünya ülkeleri ABD'nin başlıca müttefikleridir ve bu ittifaklarda ekonomik, askerî ve politik unsurlar birlikte ve içiçedirler. Bu unsurlardan bir tanesinin bozulması diğerlerine tesir edebilmektedir. Örneğin, müttefiklerle meydana gelebilecek ticarî sürtüşmeler, askerî güvenlik unsurlarına da tesir edebilmektedir. Demokratik rejimle idare edilen ülkelerle çok boyutlu ittifakların içerden ve dışardan gelebilen bazı tehlikelerinin bulunduğunu da unutmamak gerekir.

Müttefiklerin kendi dahili politikalarında meydana gelebilecek değişiklikler dolayısıyla takip edilebilen ekonomik ve ideolojik değişiklikler askerî ittifakları zayıflatabilir.

İttifaklara tehdit ve tehlikeler bazan dışardan gelebilir. İttifak içindeki bir zaaftan istifade etmek isteyen karşı taraf, ittifakın bütün bünyesini zayıflatmaya çalışabilir. Bu nedenle ABD, NATO ittifakındaki devletlerin durumunu ve tavırlarını yakinen izlemektedir. İki Almanya'nın birleştirilmesindeki "Alman meselesinde" olduğu gibi,

3-Belli başlı bölgesel münakaşalar

Bellibaşlı batılı ittifaklarda dünya nizamının kurulmasında başlıca prensip şayet kollektif güvenlikse, bu takdirde dinamik ve bazan de karışık üçüncü dünya ülkelerinde Batıların menfaatlarını sulh yoluyla halletmelerinde ehemmiyet vermeleri gerekmektedir. Afrika'da, Asya ve Pasifikte, Orta Doğu'da, Orta ve Güney Amerika'daki Üçüncü Dünya ülkelerinde uluslararası nizamın geleceği biraz şüpheli görünmektedir veya en azından Batılılar böyle düşünmektedir. Üçüncü Dünya ülkeleri, kendi prensipleri dahilinde uluslararası nizamı aramaktadır. Fakat Batılılar üçüncü ülkelerin bu prensiplerini, kendi prensiplerinden, bir dereceye kadar farklı bulmaktadırlar. Bu duruma göre askeri gücün de dahil olduğu millî güç, ticaretin ge-

lişmesi için lüzumlu olan ortamı sağlamak için önemli görünmektedir.

4-Pratik neticeler ve dünya ticareti
Önümüzdeki on yılda uluslararası ticaretin gelişmesini sağlayabilecek politik ve güvenlik ortamında mal ve fikirlerin aksamadan akışına mani olabilecek üç nokta bulunmaktadır:

- a) İdeolojik ayrılıklar,
  - b) Tedhiş hareketleri,
  - c) Kuzey-Güney ekonomik farklılıkları
- a) İdeolojik ayrılıklar ABD ile Sovyetler Birliği tarafından yaratılmaktadır. Bu ayrılık esasen kapitalizmle komünizm arasındaki sürüp giden kavgadan ileri gelmektedir. Doğu ile Batı arasındaki ideolojik mücadele en çok üçüncü ülkeler üzerinde oynanmaktadır ve oynanacaktır. Esasen üçüncü dünya ülkelerinin kendi içindeki ideolojik ayrılıklar da devam etmektedir.

b) Terör hareketleri de uluslararası ticaretin gelişmesine engel teşkil etmektedir. Esasen terör hareketleri ideolojik bölünmelerin bir parçasını teşkil etmektedir. Lübnan'daki terör hareketleri buna bir örnektir.

c)Kuzey-Güney arasındaki ekonomik farklılıklar da uluslararası ticaretin gelişmesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Görülüyor ki, uluslararası ticaretin gelişmesi ve yayılması için mustakar bir uluslararası nizama ihtiyaç vardır. Eğer böyle istikrarlı bir nizam isteniyorsa gelecek on yıl içinde diplomatik ve askerî gayret ve hünerler son derece mühim olacaktır.

ABD'de Tekstil Lobisi....

Başkan Reagan tekstil konusuna bir çözüm getirdi. Ortalama olarak % 20 gümrük resminden faydalanan Amerikan tekstil sanayiine yeni korumacılık getirilmeyecek ve 1974'te imzalanıp o tarihten beri de yenilenmekte olan çok elyaf anlaşması hükümleri dahilinde tekstil ithalatı kontenjana bağlanacak. Ne var ki senaryo gerçekleşmedi. Kongre korumacı bir metni onayladı, Başkan bunu veto etti. Kasım sonunda kongre, büyük bir ekseriyetle, Hong Kong, Taiwan ve Güney Kore'den ithal edilen tekstil miktarında % 30'luk bir indirim kararlaştırdı.

Tekstil lobisi itirazlarını yaparken kuvvetli delilleri elinde bulunduruyordu. ABD'nin tekstil ithalatı gittikçe artıyor ve bundan yerli sanayi zarar görüyordu. Beş yıl içinde (1979-1984) ABD'de 250 fabrika kapanmış ve 300.000 kişi işsiz kalmıştı. Tekstil sanayiinde işsizlik % 13'e tırmanmıştı. Oysa ki ortalama işsizlik % 7 idi.

Yapılan incelemelere göre tekstil ithalatı şu andaki gibi yılda % 12 oranında artmaya devam ettiği takdirde, ABD'de millî tekstil sanayii 1990'da ülkenin tekstil ihtiyacının % 20'sinden fazlasını karşılayamayacaktır.

ABD tekstil sanayicilerinin iddiasına göre tekstil ihracatçısı ülkelerde ABD'ye nazaran ücretler 5-10 kat daha düşüktür. Ayrıca bu ülkeler ihracata prim vererek hatta başka yolları deneyerek tekstillerini ABD'ye sokuyorlardı.

ABD on yıldan beri, dünya tekstil ihracatındaki fazlalığı absorbe etmektedir. Sadece Hong Kong, Taiwan, Güney Kore, Japonya ve Çin gibi beş büyüklerden değil, fakat Avrupa'dan da tekstil ABD'ye akmaktadır.

Bütün bu tatbikat, ABD'nin tekstil sanayiini yenilemesini de kösteklemektedir. Bazı Amerika'lılara göre ise durum başkadır. ABD tekstil sanayiinde çok hata yapmıştır ve rekabete ayak uydurmak için bir gayrette bulunmamıştır.

Tekstil sanayiindeki yatırımlara gelince, bu yatırımlar yeterli değildir ve tekstil sanayii firmaları bütün ABD'ye yayılmış küçük işletmelerdir.

Başkan Reagan korumacılık aleyhindedir. Zira korumacılık, rekabeti sınırlayarak tüketim fiyatlarını arttırır. Kaldı ki korumacılık önlemleri alındığında karşı taraf da bu yola yönelecektir.

Başkan Reagan'ın vetosu, konuyu yılın ortasına kadar götürmektedir ki bu tarihte de çok elyafli tekstil anlaşmasının dördüncüsünün yürürlüğe girmesi gerekmektedir. Ne var ki periyodik olarak yürürlüğe giren ve dünya tekstil ticaretini düzenleyen bu anlaşmanın yeniden görüşülmesi sırasında ABD'nin tekstil konusundaki tutumunun daha fazla sertleşeceğine ihtimal verilmektedir.

ABD ve Japonya Karşısında Avrupa Piyasası...

ABD'de 237 milyon; Japonya'da 120 milyon kişi yaşamasına mukabil Avrupa Ekonomik Topluluğu'nda 272 milyon insan yaşamaktadır. Ne varki, Avrupa'nın ekonomik ağırlığı ABD'ninkinden üçte bir nisbetinde, Japonya'ninkinden de iki kat daha düşüktür. Kuruluşundan buyana AET muhtelif sektörlerde gerçekçi bir durum göstermişse de, bazı sektörlerde halâ milli mevzuat uygulanmaktadır ki bu da ilâç sanayiinde olduğu gibi çeşitli problemler yaratmaktadır.

Birçok bakımlardan gümrük engellerinin kaldırılmış olmasına rağmen, tarife dışı engeller malların serbest dolaşımına mani olmaktadır.

Avrupa'da araştırmaya ayrılan fonlar ABD ve Japonya'ya nazaran daha küçüktür.

Nüfus bakımından Avrupa yaşlı bir kıtadır. Gerçi Japonya da böyledir. Buna karşılık ABD nüfusu daha gençtir. Sosyal bakımdan, sendikacılık mücadelelerinin öncülüğünü yapan Avrupa ekonomisi oldukça zarar görmüştür. Avrupa'daki idari ve mali uyuşukluk, atılımı ve işletmeciliği öldürmektedir.

Avrupa'nın gelenekselliğe dayanan kültürü, değişikliklere fazla müsaide değildir.

Roma Antlaşması'ndan beri entegrasyon işlemleri devam etmekte ve neticeler alınmak üzeredir. Fakat gelecek ne gösterecektir?

ABD'nin öncülük ve işletme anlayışını Avrupalılar gıpta ile takip etmektedir. Alışılmış kalıpların dışına çıkılması gerekmektedir. Zira bugün dünya gerçek bir ekonomik harbin içine girmiş bulunmaktadır. Unutmayalım ki Japonya daha şimdiden 2000 yılı için stratejisini tesbit etmiştir.

Dünya yeni bir "akıl ihtilaline" girmektedir. Avrupa sadece seyirci mi kalacaktır? Ekonominin ihtiyaçları ile, gençlerin yetiş-

tirilmesi arasında en iyi uyum sağlanacaktır. Formasyon, bir ülkenin insan potansiyelini en iyi yetiştirmektir.

Gelişen bu akıl ihtilaline paralel olarak, ikili bir cemiyetin içine girilmektedir. Bu ikilide “aktif” olanlar, cemiyetin motoru olacak “pasif” olanlar da yardımlarını cemiyete başka bir şekilde yapacaklardır.

Avrupa şimdiye kadar hep kendini koruyucu tedbirler almıştır. Bu yeterli değildir. Hücumu geçmek gereklidir. Concorde, Airbus yahut Ariane gibi projeler pekala gerçekleşmiştir. Bu gerçekleştirme göstermektedir ki politik arzu olduktan sonra sanayileşmiş bir Avrupa’yı görmek hayal değildir. Avrupalılar arasında sanayileşme projeleri kararlaştırılmışsa da 80’li yılların krizleri bunların gerçekleşmesine mani olmuştur. Avrupalılar bugün ABD’li ve Japon partöner aramak eğilimindedir.

Teknolojik yarışmaya ayak uydurmak istiyorlarsa Avrupa ülkeleri işbirliği yapmak zorundadırlar. Buna bugün çok ihtiyaç vardır. Bugün ABD ile Japonya arasında birçok işbirliği teknik anlaşması mevcuttur.

Araştırma yapma zarureti inaniş şekillenmeye başlamıştır. Eureka Projesi de bunun bir delilidir.

Avrupa ülkeleri arasında ortak olan bir taraf vardır: Bu demokrasidir. Avrupa parlamentosu, amme fikirlerini aksettirerek politik entegrasyonu tamamlamaktadır.

Bazı gruplaşma hareketleri ile, kalkınma halindeki ülkelerin karşısına çıkmıştır. Avrupa Ekonomik Topluluğu bunun bir örneğidir.

Avrupa gerçekten bir müdafa sahası yaratmayı arzu edecek midir? Eureka projesine rağmen Avrupa bundan uzaktır.

Kültürel bir Avrupa olmadan politik bir Avrupa olabilir mi? Dil öğrenimi ve talebe mübadeleleri yoluyla kültür yaklaşımları hızlanacaktır. Ulaşım vasıtalarının çokluğu ve Avrupalılar arasındaki bilgi yayılımı ile kültür yaklaşımı daha da hızlanacaktır.

Kısaca söylemek gerekirse Avrupa, tarihinin kat'i dönüm noktasında bulunmaktadır.

AET Besiciliğinde Sorun....

Et piyasasında fiyatlar, müdahale fiyatlarının aşağısına düşmektedir. Bilindiği üzere, müdahale fiyatları her yıl Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun üyesi ülkelerin Tarım Bakanları tarafından tesbit edilmektedir. Bu da Topluluk kararlarıyla saptanan destekleme fiyatlarının yeterli olmadığını göstermektedir. Müdahale fiyatları ile satın alınan et stokları 730.000 tona ulaşmıştır. Destekleme masrafları (stoklama masrafları + ihracata prim) 1985'te 2,5 milyar ECU'yü geçmiştir. (17 milyar Frank)

Ortak Pazarın kararnamesiyle istenen rolü oynayamayan piyasa kriz geçirmekte ve yeniden düzenleme ihtiyacı göstermektedir. Zira bugünkü durumdan ne gelirleri düşmekte olan hayvan besicileri, ne de gittikçe yükleri artan üye ülkeler memnundurlar.

Bu durum neden ve nasıl meydana gelmiştir? 31 Mart 1984'te onlar Avrupa süt ürününü kontenjan dahilinde sabit tutmak için

karar alınca, son bir buçuk yıldan beri inek kesimi büyük ölçüde artmış ve ette arz, talebi çok aşmıştır.

Düşünülen konulardan biri müdahale alımlarını azaltmaktır. Müdahale alımları piyasanın tanzimi için yapılmakta ancak gerektiği kadar etken olmamaktadır.

İki sene içinde müdahale alımlarının tedricen azaltılması düşünülmektedir. Topluluk Komisyonunun kanaatına göre mekanizma hedefinden saptırılmıştır. Zira pek çok hayvan besleyicisi mevcut hayvanlarını piyasada paraya çevirmek üzere satmaktan çok, müdahale fiyatlarıyla elinden çıkartmayı tercih etmektedir. Komisyon ayrıca süt hayvanına da besi hayvanına da körü körüne aynı politikanın uygulanmasını beğenmemektedir.

Müdahale etmek yerine, Komisyon, piyasayı desteklemek için, özel stoklama yapanlara yardımı arttırmayı ve et üretiminde ihtisaslaşmış işletmelere prim verilmesini teklif etmektedir. Bu prim hayvan başına 20 ECU (136 Frank) olabilir diye düşünülmektedir.